

Voettocht Brabant.

Etappe 1 – 31km

Startpunt Natuurpoort Visdonk – Rozenvendreef - Roosendaal

Visdonk – Geboortebos – Oude Buisse Heide – Pannenhoef

Eindpunt Menmoerhoeve – Zundertseweg 66 - Etten-Leur

<https://nl.wikiloc.com/routes-wandelen/fp-brabant-voettocht-etappe-1-roosendaal-etten-leur-171700266>

Etappe 2 – 30km

Pannenhoef – Rondgors - Vloeiweide – Mastbos – Galderse Heide – Blauwe Kamer -
Klokkenberg – Luchtenburg – Strijbeekse Heide

Eindpunt De Smokkelaar – Goudbergseweg 8 – Strijbeek/Camping 't Beekdal –
Ginderdoorstraat – Chaam

<https://nl.wikiloc.com/routes-wandelen/brabant-voettocht-2-definitief-175907930>

of:

[https://nl.wikiloc.com/routes-wandelen/fp-brabant-voettocht-2-etten-leur-strijbeek-zonder-
vlonder-182887171](https://nl.wikiloc.com/routes-wandelen/fp-brabant-voettocht-2-etten-leur-strijbeek-zonder-
vlonder-182887171)

Etappe 3 – 31km

Strijbeekse Heide – Hondsdonk – Valkenberg – Prinsenbos – Chaamse Bossen – 't Zand – De
Hoevens – Regte Heide & Riels Laag

Eindpunt Klooster Nieuwkerk – Nieuwkerk 2 – Goirle

Hotel Klooster Nieuwkerk

<https://nl.wikiloc.com/routes-wandelen/brabant-trail-etappe-3-182982288>

Etappe 4 – 26km

Gorp & Rovert – De Utrecht

Eindpunt Camping D'n Aanloop – Dunsedijk 3 – Lage Mierde

Vakantiehuisje

[https://nl.wikiloc.com/routes-wandelen/fp-brabant-voettocht-etappe-4-goirle-lage-mierde-
193431769](https://nl.wikiloc.com/routes-wandelen/fp-brabant-voettocht-etappe-4-goirle-lage-mierde-
193431769)

Voettocht door een stukje Noord-Brabant – 118km routes; Jos Oonincx

Etappe 1 – 31km Roosendaal – Etten-Leur – 95% onverhard/halfverhard.

Startpunt Natuurpoort Visdonk – Rozenvendreef Roosendaal

Visdonk – Geboortebos – Oude Buisse Heide – Pannenhoef

Eindpunt Menmoerhoeve – Zundertseweg 66 - Etten-Leur

Het idee voor de meerdaagse voettocht door Brabant ontstond nadat ik een aantal trails van 50 tot 60km gelopen had door West- en Midden-Brabant.

Het leek me een leuke uitdaging om de natuurgebieden waardoor ik solo of met mijn trailrunning community 'Footprint' trailde, aan elkaar te plakken tot een lange route, te lopen in meerdere dagen.

In 2023 nam ik al eens drie dagen de tijd om het met de fiets te doen, afgewisseld met lus wandelingen onderweg en dat was een geweldig leuke ervaring van ruim 250km lang.

Bij dit soort ondernemingen ga ik altijd alleen op pad om de simpele reden dat ik het goed met mezelf kan vinden en al vaak genoeg sociaal gerichte activiteiten organiseer. Daarnaast vind ik het fijn om ongestoord en zonder ruis mijn weg uit te stippelen, te pauzeren wanneer ik wil en mijn eigen foto- en relaxmomentjes te plannen.

Nog belangrijker; alleen zie ik meer, hoor ik meer en beleef ik meer; het is intenser en uitdagender en alleen betekent niet dat het een eenzame tocht is. Al als twintiger ging ik regelmatig alleen op (actieve) vakantie en deed er altijd veel leuke, nieuwe sociale contacten op.

Hoewel ik in eerste instantie wilde trailen, koos ik om meerdere redenen toch voor wandelen. Het jaar 2024 ging het fysiek niet zo goed met me en kwam ik met hardlopen niet verder dan trails tot 20-30km en dan moest ik al vaak afwisselen met wandelen.

Tijdens het wandelen heb je letterlijk een andere kijk op de natuur en de omgeving en je hoort meer. In de traagheid neem je meer op, maar heb je ook vaak meditatieve momenten of bedenk je de leukste plannen (waarvan lang niet zeker is dat ze uitkomen of dat je ze hebt onthouden na afloop van je wandeling)

In mei 2024 had ik aanvankelijk een buitenlands trailtrio voor mezelf opgezet, te beginnen in de Ardennen, door naar de Eiffel en eindigend in de Vogezen; twaalf dagen zwerven door drie gebieden die ik redelijk goed ken, maar nog nooit in 1 vakantie had verstoppt.

Toen duidelijk werd dat deze trip geannuleerd moest worden en ik in Nederland moest blijven, zocht ik een aantal geschikte momenten om toch een meerdaagse trip te kunnen doen. Na een zoektocht door wat bestaande routes, kwam ik er al vlot achter dat me het niet

aansprak om grotendeels verhard en door dorpen of steden te moeten lopen. Mijn wens was net andersom: veel onverharde paden en zo veel mogelijk natuur.

Ik zou dus mijn eigen route bepalen en aangezien ik niet ver weg kon werd het een Brabantse voettocht door zoveel mogelijk natuurgebieden. Een lijnroute, waarbij bebouwing en verharde wegen zouden zitten, maar dan wel zo min mogelijk.

Etappe 1 – 31km - Visdonk Rosendaal naar Pannenhoeft Etten-Leur – 23 mei 2024.

Vooraf in het gebied dat ik goed ken zou het lastig worden om alle 'mooiste' paden en paadjes mee te nemen en zou ik ook niet in alle geliefde deelgebiedjes lopen. De tocht zou dan met al mijn 'ge-lus' minimaal drie keer zo lang worden. Keuzestress wilde ik niet, dus ik volgde de weg van de topografische logica in de wetenschap dat er genoeg moois te zien zou zijn onderweg.

Ik vertrek aan de Natuurpoort Visdonk in Rosendaal en dit is dan ook de naam van dit landgoed/natuurgebied (1) dat in de 17^e eeuw ontstond. De naam komt van 'Fis' wat bunzing betekent en 'donk', een zandige ophoping in een moerasgebied.

Het gebied is niet groot, maar biedt variatie met akkers, houtwallen, lanen, bossen, heideveldjes, het Rozenven en de Eldersche turfvaart.

In de ochtend, rond half negen is het rustig; geen loop- en wandelgroepen op donderdag en geen zonnetje dat je uitnodigt om vroeg op pad te gaan. Via het Gedenkbos loop ik richting het Rozenven dat in jaren niet zo vol heeft gestaan en onderweg hoor ik niet meer dan de wind in de bomen en de vogels die elkaar luidkeels aftroeven. Bijzonder dat hier een ree bij een heideveldje wegschiet; ik zie ze hier zelden.

Ik volg de Eldersche Turfvaart die herinnert aan de periode waarin turf de voornaamste brandstof was. Verderop in de route komt het thema nog vaker terug. Dit is de Nispense Achterhoek en hier loopt een stukje verharde weg langs de Gerda Hoeve (o.a. ijsboerderij en gastenverblijf) maar daar is alles nog dicht. Een oud klinkerweggetje brengt ons naar een lang, breed nogal saai zandpad waar vaak akkerbouw bedrijvigheid is. Er staan nu ook velden in bloei met pioenrozen en Afrikaanse lelies wat het geheel wat opfleurt. Je passeert ook een mini vliegveldje voor modelvliegtuigen.

De grens nadert en dat betekent in Brabant de sterke verhalen van de smokkelaars van weleer zoals over Klaveren Vrouwke en de Strontpaal (2)

Eenmaal de Belgische grens gepasseerd loop je door het Geboortebos van Essen (3) waar ook de bebouwing nooit ver weg is, maar wel zo verspreid dat het er rustig is. Een vogelaar ben ik niet, maar de koekoek en de specht herkennen lukt me nog wel.

Eigenlijk besef ik me nu dat als je wandelt i.p.v. hardloopt/trailt je meer ziet en hoort en dat de natuur intenser binnenkomt. Op die paar afgelegde kilometers spotte ik een ree, hazen, eekhoorns en een buizerd die beet had (een veldmuisje schat ik).

Hierna volgt weer een lange, brede zandweg, de Ellewaardweg die o.a. langs kwekerijen loopt. Er zijn hier ook nog wel een paar mooie stukjes natuur waar ik eerder wel eens struinde, zoals bij het Stekven, maar het meeste is de afgelopen jaren gesloten.

Hierna rust ik even in 't Proathuis', een schuilhut of ontmoetingspunt aan de rand van de Buisse Heide (4). Ik check mijn route even die ik tot nu toe uit het hoofd liep, maar aangezien er regen en onweer verwacht wordt zal ik een paar aanpassingen doen. Ook de geplande lunch in 't Pannehuske na 17km skip ik om op tijd binnen te zijn. Ik heb voldoende eten en drinken bij me dus ik hobbeld door over de route van Henriette Roland Holst en passeer de deelgebiedjes Buisse Hei, De Reten, De Moeren en Kievitsmoeren in de buurt van de abdij van Zundert. De zon laat zich een paar keer zien en bij de vele plassen en vennen laten de kikkers zich goed horen.

Het gebied gaat naadloos over in de laatste mini-etappe door De Pannenhoef (5) Het is er nat, maar prachtig en afwisselend met de vele bruggetjes, vennen en de Turfvaart als verbindende factor. Zogenaamde veenpalen geven aan hoe hoog het hier was voor de afgraving. Constant hoor je het geluid van zangvogels, koekoek, specht en kikkers want ik kom vandaag nagenoeg niemand tegen en op deze voor meer dan 90% onverharde route hoor ik nauwelijks verkeer. Wel zie ik een enkele ree die komt grazen en in de buurt van de vogelkijkhut De Flesch zijn wilde eenden, ganzen en wat verderop bij De Bak een broedende zwaan.

Het einde van etappe 1 nadert en na ruim 30km kom ik aan bij De Menmoerhoeve waar rond 2 uur 's middags het terras al nagenoeg vol zit. Een geslaagd begin van mijn eigen geplande voettocht door een mooi stukje Brabant.

- 1) <https://www.natuurmonumenten.nl/natuurgebieden/visdonk>
- 2) <https://www.hln.be/essen/de-smokkelaar-die-zich-als-vrouw-verkleedde~ab8b9513/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>
- 3) https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20231121_96549096
- 4) <https://reisreport.nl/de-oude-buisse-heide/>
- 5) <https://www.visitbrabant.com/nl/locaties/141763367/natuurgebied-de-pannenhoef>

Etappe 2 – Etten-Leur – Strijbeek - 30km – 16km onverhard/half verhard.

Pannenhoef – Rondgors - Vloeiweide – Mastbos – Galderse Heide – De Blauwe Kamer/Klokkenberg – Luchtenburg – Strijbeekse Heide

De Smokkelaar – Goudbergseweg 8 – Strijbeek of 't Beekdal – Ginderdoorstraat 2 - Chaam

Etappe 2 – 30km – Menmoerhoeve Etten-Leur naar De Smokkelaar Strijbeek – 26 augustus 2024.

Bij het uitzetten van de tweede etappe stuitte ik bij mezelf op weerstand, omdat ik wist dat de verbinding naar Breda en Strijbeek veel verharde kilometers op zou leveren en rumoer van snelwegen. Als doorgewinterde trailrunner was ik juist al 15 jaar asfalt aan het mijden, maar er waren geen alternatieven. Uitdaging was nu om toch zoveel mogelijk op rustige en groene wegen en fietspaden te kunnen lopen zodat het, in mijn ogen, een waardige voettocht zou blijven. Het zou bij deze etappe een beetje halfom worden en als voettocht kon ik er wel genoeg mee nemen als ik links en rechts wat paadjes zou kunnen inbouwen.

Pol komt me deze etappe vergezellen. Hij heeft met familie de eerste etappe ook gelopen en als fervent wandelaar volgt hij alle routes. Als we de Menmoerhoeve verlaten lopen we eerst richting de Turfvaart in het deelgebiedje Rondgors. Het Rondgors is een Ecologische Verbindingszone die de Pannenhoef, de Vloeiweide en Schuitvaart verbindt met het particuliere landgoed 's Heeren Vrunten. We combineren het regelmatig met onze Footprint trails, maar nu moet ik niet rond, maar voorwaarts.

Uitkomend op de Ettenseweg slaan we vrijwel direct rechtsaf en komen in Hellegat waar via een pad naar de Vloeiweide (6) gelopen kan worden. Om hier over zoveel mogelijk paadjes te lopen heb ik tijdens een verkenning besloten om het oorlogsmonument (7) rechts te laten liggen, maar je zou het kunnen inbouwen als je interesse in de geschiedenis hebt.

Door het bos gaat het naar het buurtschap Vuchtschoot en hierna zal een flink gedeelte verharde weg volgen. Om te beginnen naar en door Effen naar de Weerijsvallei, richting het Mastbos. Dit bos hebben we eigenlijk nooit in onze trails opgenomen, omdat het wat te gecultiveerd over komt, maar om te wandelen is het er prima. Ik maak dan ook graag een doorsteek naar de Galdersche Heide om vervolgens bij het alom bekende Vlonderpad uit te komen. Door de vele regenval is het echter niet toegankelijk, dus we lopen een alternatief.

Via het Turfven maak je de oversteek naar De Blauwe Kamer. Er kan eerst nog een stop gemaakt worden na 18km bij De Kogelvanger – Galderseweg 55 waar ik eerder al eens lekker lunchte. Wij kiezen ervoor om gewoon in de natuur op een boomstam uit te rusten, te eten en te drinken met daarbij een uitgebreid gesprek met de plaatselijke boswachter van het Brabants Landschap.

De weg vervolgens pak je weer wat verharde kilometers langs de meanderende Mark, onder de snelweg door naar Notsel en de Strijbeekse Hei. Op een zonnige dag als vandaag (28-08-24) is het er prachtig en zorgen we dat we zeker de goudberg en het Patersmoer meenemen. Het eindpunt van deze route ligt bij De Goudberg/De Smokkelaar, maar als je zou kiezen voor een overnachting is wellicht natuurkampeerterrein 'Beekdal' (8) aan de Ginderdoorstraat een goede optie, maar dan moet je 2 tot 3 kilometer doorlopen, afhankelijk van de door jou gekozen route over of langs de Strijbeekse Heide (9).

We nemen een pint op de goede afloop en Cobi pikt ons op om vervolgens naar het startpunt terug te rijden. Op naar etappe 3 .....

- 6) [https://nl.wikipedia.org/wiki/Vloeiweide_\(Zundert\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Vloeiweide_(Zundert))
- 7) <https://www.4en5mei.nl/oorlogsmonumenten/zoeken/1074/rijsbergen-vloeiweide-monument>
- 8) <https://www.tbeekdal.nl/>
- 9) <https://galder-strijbeek.nl/Natuur-Recreatie/Natuurgebieden/Strijbeekse-Heide>

Etappe 3 – Strijbeek - Goirle - 31km – 26,5km onverhard/half verhard.

Strijbeekse Heide – Hondsdonk – Prinsenbos – Chaamse bossen – Alphense Bergen/'t Zand – Regte Hei/Riels Laag

Etappe 3 – 31km – De Smokkelaar Strijbeek – Klooster nieuwkerk – 29 november 2024.

Ik vertrek vanaf 'De Smokkelaar' in Strijbeek, daar waar ik in augustus nog een heerlijk biertje dronk met Pol aan het einde van etappe 2.

Eind november zal het geen terrasweer zijn, maar de geplande vier etappes van mijn bijna 120km lange tocht wil ik toch echt dit jaar nog afsluiten.

Zonder de 'trail omwegen' kom ik al snel bij het ven 'Zwarte Goor' waar ik pas geleden nog wat voorlopers mee naar toe had genomen. Vrij snel verlaten we de Strijbeekse Heide en lopen door naar de deelgebieden Hondsdonk en Prinsenbos.

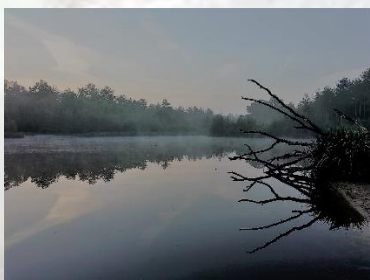

Aangekomen bij de Bredaseweg nabij Chaam, blijkt toch dat ik het beste met een alternatief stuk mijn weg kan vervolgen, want de 'wetlands' nabij de Broeksche Beek zijn door de hevige regenval van afgelopen week veranderd in een grote waterpartij.

Ik kies daarom voor een variant via de Kloosterstraat en aangezien het in de Chaamse bossen niet veel beter is, mijd ik ook de smalle paadjes langs het Putven.

Zie: <https://www.afstandmeten.nl/index.php?id=3824129>

Het Putven is een nat stukje bos, maar ligt er altijd prachtig bij voor een fotomomentje. De Chaamse bossen wijken eigenlijk wat af van de gebieden waar ik het liefste loop, namelijk met veel single track. Hier zijn de paden breder en wat meer gecultiveerd, maar als ik bij de Alphense Bergen kom is er weer meer variatie met heidestukjes en natuurlijk de grote zandafgraving met zwemplas.

Nu volgt het langste stuk verharding; niet te vermijden want we moeten door Alphen om naar het laatste deel van de etappe te komen. Wil je toch wat meer onverharde weg, pak dan een stukje om via de Oude Tilburgsebaan en Looneind.

De Regte Hei en het Riels Laag bij Goirle. Het zijn twee prachtige natuurgebieden waar we met Footprint o.l.v. Corne een paar mooie trails hebben gelopen die eindigden op het terras van Klooster Nieuwkerk.

Om morgen direct de 4^e etappe te kunnen lopen, heb ik hier een kamer geboekt om het op en neer reizen binnen de perken te houden.

- 10) <https://galder-strijbeek.nl/Natuur-Recreatie/Natuurgebieden/Strijbeekse-Heide>
  - 11) <https://www.westbrabantsevwg.nl/gebiedsbeschrijvingen/rondom-breda-hondsdonk/>
  - 12) <https://toerismedebaronie.nl/eropuit/natuur/chaamse-bossen/>
  - 13) https://nl.wikipedia.org/wiki/Regte_Heide
  - 14) <https://www.ggagroenblauw.nl/gebieden/regteheide/regteheiderielslaag/default.asp>
- X

Etappe 4 – Goirle – Lage Mierde - 25km – nagenoeg onverhard/half verhard.

Gorp & Roover – Landgoed De Utrecht

Etappe 4 – 25km – Klooster Nieuwkerk Goirle – D'n Aanloop Lage Mierde 30 november 2024.

Uitgeslapen in het voormalige klooster en genoten van een ontbijt check ik de dag rugzak voor de laatste etappe van 2024.

Ik weet dat Loon op Zand en Oisterwijk nu buiten de boot vallen, maar het was al een puzzel om de huidige lijn uit te zetten. Die twee locaties, waar Footprint ook trails liep, komen zeker nog aan bod in een volgende serie.

Het begint vandaag met een lang stuk half verhard tot aan de startlocatie van de Smokkelaarstrail die we 3 keer liepen. Geen spannend stuk, maar wel lekker doorlopen op deze koude, maar zonnige ochtend.

De Rovertsche Leij is een prachtig slingerende beek waar je aan beide kanten langs kunt lopen. Het water trekt bij mij nog altijd en de volgende plas heet Papschot waar we ook eerder een trail liepen.

Vorbij de Oude Trambaan komen we in het gebied De Utrecht waar vandaag het grootste deel van de route loopt. Een gedeelte ervan liep ik in 2022 en 2015, dus mogelijk moet ik wat zoeken her en der.

Bij de Hoogeindse Beek en Broekeling staan nog steeds kunstwerken in het landschap zoals de 'verroeste pk's en de 'baadsters in Broekeling' van Hannes Verhoeven/Andreas Schotel. Ze maken deel uit van een wandelroute van 3,5-10km in deze regio.

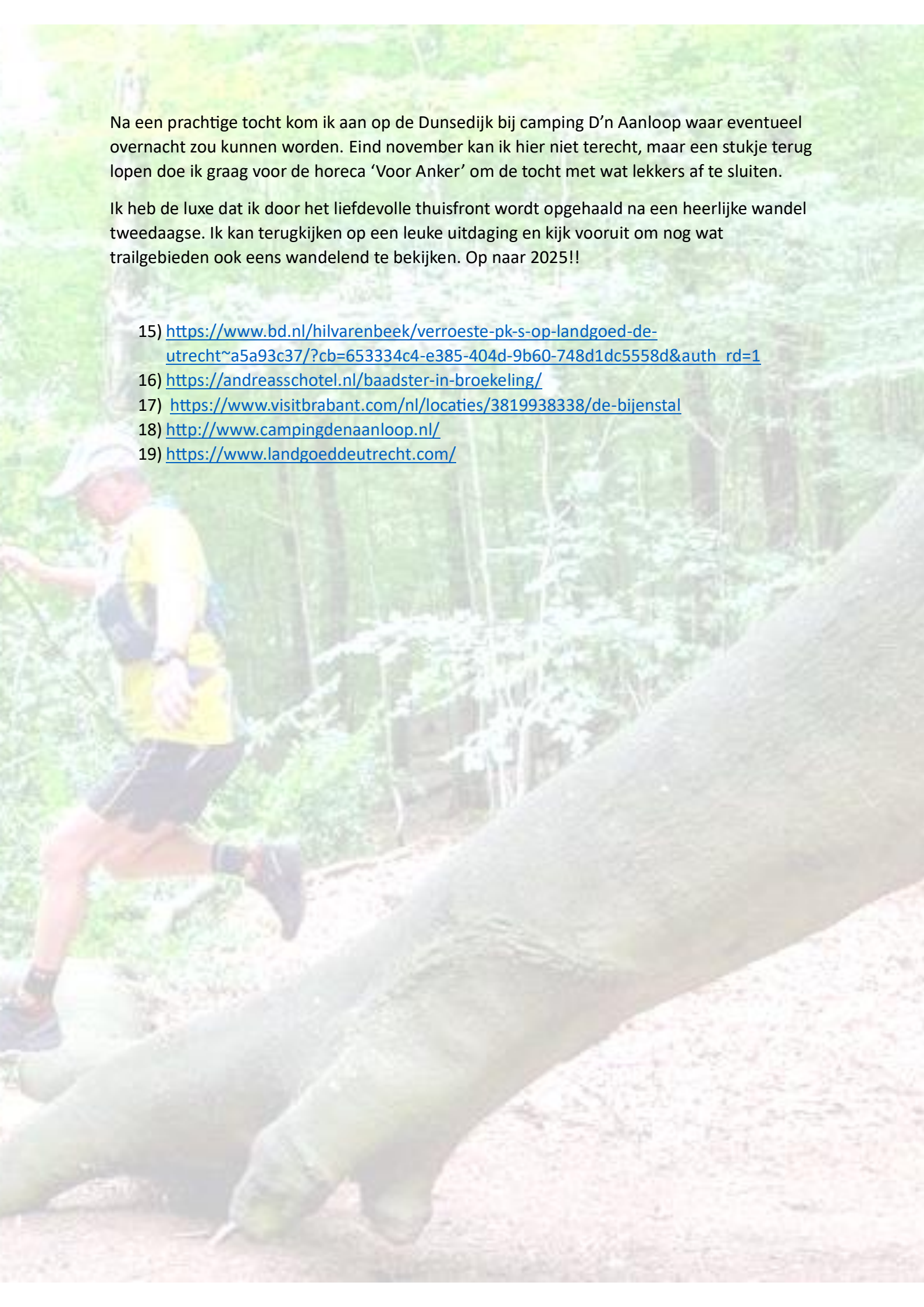

Hier passeer je ook een bijenschans die met zorg is gereconstrueerd vanuit de vroege middeleeuwen. Prachtige mengeling van cultuur en natuur.

Verder dwalend kom je nog langs een natuurbegraafplaats, de tweede op twee dagen nadat ik gisteren nog op de Hoevens liep bij Goirle.

Vorbij de Scheidijk is het even zoeken in een voor mij onbekend deel in de buurt van de Reusel beek waar ik graag voor een deel langs wil lopen. Er is sprake van veel boswerk en het pad naast de Reusel is onvindbaar/niet begaanbaar dus ik moet improviseren.

Na een prachtige tocht kom ik aan op de Dunsedijk bij camping D'n Aanloop waar eventueel overnacht zou kunnen worden. Eind november kan ik hier niet terecht, maar een stukje terug lopen doe ik graag voor de horeca 'Voor Anker' om de tocht met wat lekkers af te sluiten.

Ik heb de luxe dat ik door het liefdevolle thuisfront wordt opgehaald na een heerlijke wandel tweedaagse. Ik kan terugkijken op een leuke uitdaging en kijk vooruit om nog wat trailgebieden ook eens wandelend te bekijken. Op naar 2025!!

15) https://www.bd.nl/hilvarenbeek/verroeste-pk-s-op-landgoed-de-utrecht~a5a93c37/?cb=653334c4-e385-404d-9b60-748d1dc5558d&auth_rd=1

16) <https://andreasschotel.nl/baadster-in-broekeling/>

17) <https://www.visitbrabant.com/nl/locaties/3819938338/de-bijental>

18) <http://www.campingdenaanloop.nl/>

19) <https://www.landgoeddeutrecht.com/>